

Сварог (міф)

Автор Невідомий

Сього чоловіка вважали за дивака.

Його навіть боялися.

Неодружений. Живе одинаком. Оселя його — геть за городищем, на узліссі. Обгородився високим частоколом, за яким копошиться: то каміння навіщось теше, то щось мурує.

"Що ти там робиш, чоловіче добрий?" — питали його.

"Жорна і піч".

"А що воно таке?"

"О, се таке, що зробить вас усіх дужчими і мудрішими. Житимете ситніше, довше, краще. Боги, спасибі їм, дали нам жито і пшеницю, а ми жуємо тее зерно, як тварини. Негоже се для людини. Вона має тее зерно змолоти, зробити тісто з борошна і спекти в печі хліб..."

Люди сього не розуміли, проте запитували:

"А коли ти зробиш тее диво?"

"Завтра все буде готове, тоді покличу вас, нагодую хлібом".

Однак уночі зненацька зайнялися полум'ям і хата дивака, і весь його двір та прибудови... Сам господар ледь порятувався. Хтось бачив, як опівночі Змій прилітав і обдав полум'ям господарство дивака. А він мав уперту вдачу: найнявся до багатого, хутко розжився, збудував собі нову хату, теж на відшибі, і знову обніс двір частоколом, за яким щось тесав і мурував з дня в день.

"Що ти робиш?" — питали.

"Піч!"

Люди з жахом дивилися на нього. Адже...

"Нічого, я ІІ таки зроблю, і змелю борошенце на зграбних жорнах, і спечу хлібину — за три дні все буде готове".

А за два дні знову лютим полум'ям зайнялося все його господарство. І знову чутки ходили про Змія.

А дивак... знову пішов у найми і заробив на нову хату і широкий двір. І знову його питали: "Що робиш?" А він відказував: "ПІЧ!" І люди пошвидше втікали геть.

...Коли він народився, волхви ніяк не могли дати йому ім'я. "Се буде великий чоловік, який принесе щастя людям,— казали вони.— Ми не знаємо, як наректи його. Лише віщий Ант може сказати".

Послали за найстарішим і наймудрішим волхвом Антою.

Він прийшов за три дні, подивився на хлопчика і тихо сказав: "Ім'я його — СВАРОГ. Він з богами розмовлятиме як з рівними. Він сам богом стане. Та тільки нікому не кажіть про се, аби Мара не почула. І про око людське називайте його Гостем. Прийде час — і світ назве його Сварогом".

Пішов Ант. А Сварог-Гость швидко ріс. Коли батьки мали його женити — прилетіла до нього у сні Біла Птаха і сказала: "Любий Госте! Не женись! В тебе з часом буде наречена — найчарівніша в світі. Се я, Жива, тобі обіцяю. А зараз іди в найми, зароби собі на хату і господарство, витеши з каменю жорна, збудуй піч та спечи першу хлібину. В тебе божественна душа, вона підкаже, як усе зробити. Мені жалко, що люди й досі зерно жують, як тварини".

І ось утретє Гость будує собі хату, і витісує нові жорна, і мурує піч.

Втретє Чорнобог велить Змієві-Дракону: "Знову Гость хоче хлібину людям спекти. А хліб дасть їм міць і довголіття. Такий вогонь нашли на Гостя, аби він ніколи з нього не вийшов".

Справді, коли опівночі Гость прокинувся від задухи, то збагнув: тікати нікуди! Довкруг гоготіло полум'я, ось-ось мала звалитися стеля. Вмираючи від жаріні й чаду, Гость простогнав: "Живо, Живо, невже мені не судилося довести справу до кінця?"

І тоді над пожарищем з'явилася Жива в золотому вбранні. Вона вихопила з полум'я вже мертвого Гостя, полинула з ним у Вирій, там бризнула на нього Живою Водою, і чоловік ожив. Богиня дала йому з'їсти молодильне яблуко, і став Гость безсмертним.

І сказала Жива: "ТАМ ти був ГОСТЕМ, ТУТ навіки ти — СВАРОГ. Тричі ти горів у полум'ї і заслужив бути богом. Але навіть богів важко спекти першу хлібину. Тож я даю тобі в жони свою рідну сестру — БЕРЕГИНЮ. Сим я виконую свою давню обіцянку. Берегиня народить тобі двох синів-близнюків СВАРОЖИЧІВ, які й охоронятимуть тебе від Чорнобога".

...Дивувалися Люди, коли за 18 років біля їхнього городища знову з'явився Гость. Тепер — з дружиною та синами. Він збудував хату, обгородився, витесав нові ручні жорна й вимурував піч. А коли вночі налетів Змій-Дракон, його зустріли недремні Сварожичі, яким сам Перун подарував по вогненній стрілі. Полетіли вони до Дракона й крила йому спалили, заgrimів у підземелля посланець Чорнобога.

А Сварог таки спік Першу Хлібину — запашну й золоту як Сонце — і виніс її людям, і дав кожному по скибці, і вкусили люди тее диво, і силу відчули в собі неймовірну, і збагнули, що приніс Гость-Сварог їм велике щастя, і міць, і здоров'я, і довголіття. І врочисто стали на коліна перед ним — новим богом своїм — СВАРОГОМ.